

1146.138

A. YSHBAJEV

Өрләр
сәйнаоҗо

Fruxo

QURQJZMAMBAS

1938

АЛЫМҚУЛ ЫСӘНБАЈЕВ

138.

4019
5834
ЫРЛАР ҶЫНАҒЫ

Frunze

ҚЫРҒЫЗМАМБАС

1938

Кирт.
9-73

276182

Центральная научная
библиотека
Академии наук УзССР

Ўопту редактор **Елеваев М.**
Технически редактор **Абдуллаев М.**
Съдъсьна џопту **Кавилов I.**
Ўопту корректор **Иркил S-В.**

Тегууге 27/1 88-с. берилди. Васууџа 14/III 88-с. џол џојулду.
Ўаџаздын форматъ 77x110. Бир насма табаџта 61,056 тамџа.
Вардыџы 1 1/8 насма табаџ. Ўыџыџлавлитъ № В-313
Ўыџыџташвасъ № 15. Заџазъ № 153. Тираџы 0000+125.
Ваасыъ 80 т. Миџавасыъ 80 т.

г. Фруазе, тип. № 2, Ташкентская, 103.

ULU KÖSÖM

Biz сургөнбуз џараџџыда зарлапър,
Ооџат усун вај, манарџа џармалър,
Емгеџци усун ер көсөмдөр туулур,
Erkindiktin attы таџы џарџарыџ.

Емгеџциге erkindiktin таџы attы,
Ваџтывъзџа Stalindi џаратты,
Аџыл менен ојдон џарыџ џол саар,
Тереџ сөзун дунуџөгө таратты.

Емгеџцини ваџтар сьџтыџ џарыџџа,
Erik verdinъ веј весара џарыџџа,
Аџыл менен емгеџциге џол ваџтар,
Атыџ сьџты вутун дунуџө тарыџџа.

Ustatыџыз ulu көсөм Lenin,
Keltirdiniz емгеџцинin tilegin,
Кенен tartыр erkin, даџџыџ џол асьџр,
џалтанџан џоџ џат дуџмандан сургөпун.

Gyldөттунуз џаџылыџтын џаласыџ,
Сьџџаттыџыз емгеџцинin баласыџ,
џара neet quzџundardy џоџотур,
Tazaladyџ tygөл eldin arасыџ.

Ўылыџтуунun tuura verdinъ џазасыџ,
Ўыџаџандыъ tezge салыр васасыџ,
Сьџџал zaman, sonun турмуџ көргөзгөн,
Ulu Stalin uzun өмыр џаџасыџ.

1937-сый.

QUTTUQTAJMYN

Qығызстан eesi
Qadыrluu kelgen delegat,
Bolup çatqan buruluş
Ketpes dәәlet qonqon baq,
Iskusstvo atьnan
brdap turam quttuqtap,
Sojuzduq tuusun qolqo alqan.
Turaqtuu sovet sьjazьn,
Erkindik colpon tuu ornop
Erkelep ojnop turasьn,
Çaпь zakon bul zaman,
Emgekcinin ьрьсь,
Kәsәmyvuz Stalin,
Ala todoj turuşu.
Ilgерki bolqon şajloodo,
Anda vaj, manap çyryсуу şajloodo,
Emgekcide erik çoq.
Eki qolu vajloodo,
Ajaldardь taptaqьr,
Al kezde çaratqan emes şajloodoqo.
Eski vuziq radьşa,
Elim degen manapьtь,
16-çьlynda
Emgekciden qan aqtь,
Emgekcini tentitip
Tuş-tuş çaqqa tarattь.

Өldyk dep ьrdap çyrgөndө,
Oktjavrдин тапь attь.
Baatьr Lenin, Stalin,
Başadьn çьrqaal savaqtь.

Qызылca, paqta gьldөtүp,
Keңidi Qығыз çeriviz,
Ala toonun voорunap,
Qazsa cьqtь keniviz.
45 den aşьp rajon,
Arвьdь әsyр eliviz.
Bizdin qajrat aldьnda
Barьbь duşman çьqьlydь.
Çьjьrma çьlda өtkөzduk,
Eki çyz çьlybьq qьlymdь.
Gьldөdy vorvor qalashь,
Tunquc sьjaz vaştalьp,
Qивancьm vatraj icime,
Quttuq ajtam şattanьp.

1957-çьl.

QЫZYЛ ASKER

Kyndə əsyudə SSSRdın ajmaqь,
Altın çazuu көк tiregen vajraqь,
Bolot qorqon qьzyл septi saqtaqan
Qьzyл asker quttuu bolsun majramь.

brьstuuвuz, Stalindin zamanь,
Əsyр varat kyndən kyngə qadamь.
Temir vulcuң Qьzyл asker vaatьrlar,
Emgekcinin çooqo aldьrvas çaraqь.

At vaquuda varь vuudan talvaqan,
Aeroplan aq şumqardaј camdaqan.
Qьzyл asker kycy qьjьп çan çetpejt,
Stalindin altьп tuusun qarmaqan.

Qьzyл asker ajvatь var oqtolqon
Qavar kelse bir minutta top volqon.
Qajrattanьp, qamьnьşьp cьqqanda,
Qanca duşman qarapьnпaн çoq volqon.

Bizdin asker kyndə dajar cьquuqa
Erkindeşet erkin taңdьп nurunda.
Emgekcinin erkindigin tilegen
Mьндај asker volqon emes qьjьmда.

Əlkə qorqor qьzyл septi cektegen,
Çoo keltirвej çolun tozur vettegen.
Çalьп çyгөк vizdin qьzyл askerge
Çat duşmandar çaqьndavaј cетtegen.

Dalнь Vastok cьqьştaqь Bлjuxer,
Qajratь aşqan, suudaј taşqan vaatьr er,
Faşis—japon askerlerin çapьrьp,
Tujuqtan çol tuura carqan kemenger.

Bizdin asker Jal çьjьrma çaşьnda,
Kyndə dajar duşman qapьп casuuqa.
Erkini var ec duşmandan çeңilвejt,
Baatьr marşal Voroşilov vaşьnda.

Aeroplan ava tireр ucqandan,
Atcan polku vizdin Qьrğьzstandan,
Tulparlarьп too tekedeј tyjyltup,
Qajra tartpaјt qarşь kelse duşmandan.

Çaş çetilir çьjьrmaqda tolqon çaq,
Çьrğal zaman emgekciге qonqon vaq.
Qajrattanьp atqa minse marşaldar,
Dyvyrtynəп dyjnə çyzy solquldar.

Əlkə qorqor qьzyл septi saqtaqan,
Ərttən qorqur, oqton qajra tartpaqan.
Kycy qьjьп vizdin qьzyл vaatьrlar,
Kəşəmyvuz Ulu Stalin vaştaқan.

Qatıqandın qanın suudaj cacasın,
Faşisterdi baş ketötrəj basasın.
Kommunizm çolun tuura közdöğən,
Ulu Stalin uzun ömyr çaşasın!

1936-çyl.

ÇAZQJA TAJARLBQ

Qarlar erip muz ketti.
Qaarduu suuq qış ketti.
Möngydə qardan aqqan suu,
Keñ talaaqa çajnadı.
Kelgin quştar kelişir,
Çaz keldi dep sajradı.

Çatraj çarışt qıjmylda,
Kolxozcunun varıqı,
Emgekci kolxoz esiñe al,
Erkindik door sajrandı.
Qamıñır kolxoz qoşqo sıq,
Byt oñdor alır şajmandı.

Çañırdı mart aj quvanır,
Çajıqta çajnar suu aqır,
Çaz belgisi kelgin quş,
Çajnar ucır cıvalır.
Qanattuu quştar qamıñdı,
İştevej qantıp turalıq.

Ustañar çalqoo bolbosun,
Kömyr, temir mol bolsun,
Çañırtıp qajra oñdolsun,
Oñdolsun qaamıt arava.

Butyn şajman oңdolup,
Kolhozdor сықын талааға.

Kolhozcular кыс көлыгүң семирсин,
Çerinege көң менен кыл төгылсын.
Үгуңуңар толуқ воіsun қампада,
Вагыына фармалыңден себілсин.
Қатар қатрај kolhozcular қоғ ажда,
Үвақында угуқ бутын себілсин.

1928 сыл.

ŞAJLOO

Eski ubaqta elde şajloo volcu ele,
Para vergen vajdan voluş qojcu ele.
Şajloodoqu сықымдарың сасығыр,
Kedeј qаның vaj-manaptar sorcu ele.

Anda zalim—elge şajloo qylcu ele,
Eki vөлөк қаattaғыр turcu ele,
Para vergen vajдын uulu voluş деп,
Kedeјlerdi çolotuşpaј urcu ele.

Eski kyndөн erkındikke сықарды,
Erik tijir, emgekciler qubandy,
Kyndөј tijir, kyndө nuru сасырар,
Gyldөp turmuş kyskө toіur сыңaldы.

Bizdin turmuş мына сықал, теңсілік,
Мына sonun, мына tuura кеңсілік,
Aeroplan ava менен çol салыр,
Kөkөлөşyp qызы tuular çelpinir.

Emgekcige erik vergen Lenin,
Ajdan çarық acqan eldin çyregyn,
Taalaııııııı ulu көsem Stalin,
Talqaladyң tap duşmandың tynөгyn.

Eesisin erktyy çañ turmuştun,
Tutqasъsың gyldөгөн өлкө quruluştun,
Өсрөs тарых өлкөvyzгө таратыр,
Çarqьратыр çañ dyjnө turquzdun.

Oktjavrдин çьjьrмансь çььнда,
Mьндаj şajloo volqон emes qььmда,
El çañьгьr, çer çañьгьr gyldөdy,
Brьstuuвuz Stalindin nurunda.

Өлкөvyzdyn өсрөj turqan сьраqь,
Өmyrүmdyn соolvос алтын vulaqь,
Ajbатьна duşman daар kele albajт,
Ava tireр, asmandaqan qulась.

Өmyrдык ваq өзүңyzгө qaалаjьыз,
Çьrqaл турмуş uşul çoldon tajvajьыз,
Emgekci ycyn Lenince çol carqan,
Çoivaşсььыз Stalindі şajlajьыз.

Өзүң берген şat турмушта çajnajьыз,
Duşmandardь turquzvajьыз, ajdajьыз,
Keneşteşi, kemengerдин çoldoşu,
SSSRдьн vuzulvas volot ordosu,
Emgekci ycyn qojnun асьr kel degen,
Partijаның sajasатың keç cecken,
Qamqoruvuz Molotovdu şajlajьыз.

Urmattuu kың uşul çoldon tajvajьыз,
Birigişip birdik tuusun qarvajьыз,
Aqыл qoşqon azamatь elimdin,
Qarijavьz Kalinindі şajlajьыз.

Өзүң менен erkindikke çol carqan,
Өлкө qorqop tap duşmanqа оq atqan,
Tap duşmandь talqalaşьp çenişken,
Talvaj сьqqan talaj kyрөş çeniştен,
Baatьr marşal Vorоşilovdu şajlajьыз.

Dyrkyрөtyp tyrlyy zavod çyrgyzgen,
Emgekcini erkindikke kirgizgen,
Çer соquсу ujul deңiz çerdi аьp,
Ucquctarqа aeroplan mingizgen.

Qараңqьььq qajьq kyndөн aьььr,
Ваарьн асьr, asman çerdi kylgyzgen,
Ulu көsem Stalindin çoldoşu,
Buda aqылman keңeş qoşqon bilgicтен,
Kaganovic çoldoştuda şajlajьыз.

Çañ turмуş çajnar çatqan elinen,
Çaqşь iştegen аjal, erkek teңinen,
Qalem qarmap el tilegin ciygenden
Stalindin өз çolunda çyrgөndөн,
Asmanqа ucup aeroplan mingenden,
Kolxozcуда çaqşь iştegen valbandan,
Mal өstyрp varьp сьjььq алqandan,
Gyl çajnatьp qьzььca, paqta ekkenden,
Staxanov qьjьььнда iştеşip,
Çalqoolonvoj kyc сьnaşqan ketmendөн,
Bir gektardan miң sentner аьşьp,
Erkindyуlөр аşььp plan төkkөndөн,
Elge çaqqan erkindyudөн şajlajьыз.

1937-çьl.

BIZDIN UCQUCTAR TYNDYK UJULDA

Ucup sýqqan çer cetinde ujulqa,
Bel wajlaqan wende wawbas qýjñqqa.
Aeroplan asman menen çetkirip,
Altyn tuunu çetip tikken ujulqa.
Bytyn dyjnø emgekçisi quttuqtajt,
Çer cetinen çer tabýşqan qýjñqqa.

Tyndyk ujul tyry qýmwat çer eken,
Çan qattawaj çapan çatqan een eken.
Çana sonun adam wawbas çer tarqan,
Ölkewyzde bilimdyulør көр eken.
Çer cetinde ujulqa altyn tuu tikken,
Ulu çoldoş көsemдөrdyn demi eken.

Bir çyl murun wawabyz der qamdanыр,
Aeroplan asman menen samdanыр,
Çarqyратыр altyn tuunu ornottu,
Qajrat menen waатыр erler alparыр.

Aeroplan asman menen sojulqan,
Kөterуlyp, көргөн çyrök tojunqan.
Kөk çaldardын qыjqan işin qaracь,
Erdik qызmat atqarыşь mojunдан.
Çan көrwөгөн tyndyktөgy ujulqa,
Kөsemдөrdyn сыреттөry qojulqan.

Ecen tyrkyn elder ötkөн murunqu,
Bilgen emes mьndaj zakon quruunu.
Bilimi çoq qat bilwegen qarandь,
Өner bilweј woşqo ötkөzгөн qыьmдь.
Eldi ezip qанын sorqon zalimder,
Emgekçige ajtcuu emessiñ сыьndь.

Mьna, wizge çañ dyjnø quruldu,
Aqyl darija azamattar tuuldu.
Bizdin sovet tarwjalap östyrdy,
Şmidt menen Molokovdaj uuldu.
Wodorijan daqь көр er birigip,
Waryp tartь çan bilwegen ujuldu.

Al ujulda ar uqmuştun wawarь war,
Bzqaarlu qыş, ьrajьmsьz qarь war.
Çajь, qыşь çeri suuq muz toңqon,
Uşuncalьq çan cьdawas zaarь war.
Çetip көrdy bizdin qызыl waатырлар,
Kөргөн emes mьndan murun bir çandar.

Paroxoddor kecip ötty denizden,
Waатырлардын war şajmanь kelişken.
Eriwegen ezeldegi muzdardь,
Bizdin erler bilim menen çenişken,
Waатырлардын kyjгөн ottoj ilewi,
Muzu tygyl taşьn qoşo eritken.

Baатыр ilic waştap ketken ilimdi,
Ulu Stalin yjretty oquu-bilimdi.
Çan көrwөгөн dynyje ceti ujulqa,
SSSRдын altyn tuusu tigildi.

Kesemderdyn ulu sajasatında,
Erkin çyrek, erdigñer bilindi.

Qajrat çajyr, qanattarın sojuştu,
Qavat-qavat qatqan muzdu ojuştu.
Qajrat menen qajra tartraj alyr varyr,
Kesemderdyn syretteryn qojuştu.
Çan varvaçan çer cetindegi ujudan,
Çajyq tartyr, tarty erler qonuştu,

Moskvadan usur syqqan varyşqa,
Aeroplan vat çetkizgen alyşqa.
Myna uşundaj icivizde erler var,
Çaltanvaçan, çaratyçan namyşqa.
Bytyn dyjnø emgekciler qivanat,
Ujulqa altyn tuu sajdø der davyşqa.

Aeroplan asmança usur çalaqtar,
Erler kijim soot kijgen rattar,
Çan көрөгөн бул ujulqa tuu sajqan,
Barçan erler, partiyaça raqmat!
Qajrat menen ujulqa usur vardø der,
Bytyn dyjnø emgekcil usur boldu şat.

Emgekciden erler syqyr varyşqan,
El көрөгөн çer tartyçar alystan,
Zaary çyjn adam varvas ujuldu,
Eeleşip encik çylyr ujuldu,
Emgekcini erkindikke çetkizgen,
Esen bolsun er Stalin daanyşman.

ÇYJYRMA ÇYLDYQQA

Oktjabrdin çyzy tuusu vuralyr,
Kunden kunge kucy taşyr cýnalyr,
Şajyr eldin şattuu kynyn quttuqtajm.
Çyrek tolqur, vöjum valqyr qivanyr.

Erk çanygyr eldin kyny çajnadø,
El duşmanyn aravyzdan ajdadø.
Quttuu bolsun qivanystuu elimdin
Çyraqduu kyn, çylyrma çyldyq majramø.

Myna, vugyn qivanystuu kynuvuz,
Emgekcige eñ bir sonun syjunuc.
Çat duşmandø çalyraçtaş tepsegen
Çaltanvaçan bizdin qajrat, syguvuz.

Şajyr volup şandanşat elibiz,
Kök çaşydar gyldøp çatat çeribiz.
Quzqundardyñ tırmaçynan qutulup
Myna aryldø çyrektegy çeribiz.

Ala toovuz altyn kymyş ken bergen,
Avasyñnan atyr şamal çel kelgen.
Kapitaldø vaş көтөртпөј talqalar,
Qajtpas çyrek qamqorlor var şerdengen.

4017

5234

Центральная научная Библиотека Академии наук Башкирской ССР

Ajal, erkek teň uququn alqan kyn,
Өсрөс фонар өлкөвүзгө çанqan kyn.
Adam çyрвөс аsqалардь tegizдеp,
Darijadaј daңqыr çoldu salqan kyn.

Өсрөс сыраq өлкөвүзгө çаqqan kyn,
Erkeleşip elim çыrqар çаtqan kyn.
Бръсъвъз Stalindin zamanь,
Kыndөн kыngө alqa qarар vasqan kyn.

Çat duşmandыn çанqan otu өкөн kyn,
Çajnar elim çаnь çurtqa көкөн kyn,
Kөсөмүвүз Stalindin doorunda,
Erkin çыrqар, el vajьqы өскөн kyn.

Bygyn өлкө tapsыз qoom qurqan kyn,
Bytyn dyjnө birigişip turqan kyn.
SSSRдьn san mindegen çаştарь,
Өнөр үсүн өjdөлөр qол sunqan kyn.

Bizdin өлкө emgek menen çajnadь,
Birigişip birdik tuusun qarmadь.
Oktjabrdin arqasыnda çetilip,
Өлкөвүзгө bilim casьp sajradь.

Bygyn vizge ilim kenі qazыldь,
Byt dyjnө ilim nurlar casыldь.
Аньq zakon ar adamqа dokument,
Stalindik Konstitutsija çazыldь.

Çаş, qarьсь çalьp varь gылdөгөн,
Çаtьq аjtьp, madaniьca syjлөгөн,
Emgekcini maqsatьna çetkirgen,
Mындај çыrqal volqon emes dyjnөdөн.

Teңdik берген SSSRдьn qalьqына,
Lenindik—Stalindik partiја,
Aјvatьnan çat duşmandar qaltьrajt,
Çolvasьсьвъз Stalindin daңqына.

Ar uluttar birigişip, tuuqan voldu,
Umtulup bilim үсүн sunup qoldu.
Erkinde erkelejviz qubanqandan,
Ezelde ketkis vaqьt vaşqa qondu.

Ajal-erkek oqur çatat umtulup,
Çаnьrqan kyn, çajьlqan el qulrunup,
Tar duşmandыn talqalanьp qalasь,
Baqtьсь ucqan tyr-tamьь qыrqыьp.

1937-çы.

STALINDIK DOORDO

Erkin tuusu çer çyzyne çajnadь.
Emgekcinin toluq qural, şajmanь.
Çajdan kilem, atьr çyttuu Ala too,
Kolhoz, sovhoz çarwa østygøn çajlarь.

Ala toodo qaz, altьndьn keni var.
Çarwa østygøn kolhoz, sovhoz eli var,
Qaz qarqьldar, valьq ojnop çarqьldar,
Køøkørdønyp tolqur çatqan kely var.

Çon Tjanşan toosu vijik meltirep,
Aşuusunda vulut ojnop serpilet.
Asьl çyndyy—qaltar suusar oşondo,
Avasьnan atьr şamal çelpinet.

Asqasьnda ular sajrajt çañьr
Toqojunda qavьlan, çolvors çatьnr,
Kolhoz, sovhoz çarwalaryn asьldar,
Kyndøn-kynge øsyp çatat çañьr.

Boz talaada egin, paqta tyrdøtyp,
Qьştaq salьr, vaq-daraqьtь vy.døtyp,
Tuura vajlar, tujuq çerden suu alьr,
Quuraj çьqpas qur talaanь gylðøtyp.

Ej, Ala too, actьr altьn kenindь,
Aqsaj, Soňkøl, Suusamьrdaj çerindь,
Kolhoz, sovhoz çarwalaryn çajnatьr.
Kørcy Ala too, duular çatqan elindь.

Bizdin maqsat kommunizm çolunda,
Emcegin eemp erkeledik voorunda.
Staxanov qьjmynda ištejbiz.
Çьrqaal zaman Stalindin doorida.

Ava salьn, asqa zoolu çeribiz,
Ar çerinen qazsa çьqat kenibiz.
Arasьnda mal østygyp, køwøjtyp,
Erkindikte çьrqaar çatat elibiz.

Qьlmyştuunun tuura verdin çazasьn,
Qьjšajqandь tezge salьr vasasьn.
Baqьt bergen emgekci eldin qoluna,
Ulu Stalin uzun ømyr çazasьn.

1938-çьl.

ERKINDYYDÖN ŞAJLADYQ

Sojuz qyldyň erk berip,
Artta qalqan qyrgyzyň,
Şyýrtma şylda şyrdaldyq,
Teneldi miň şyl qylymqa.
Aqylyň tarqan Lenin,
Atyň taňy erkindik,
brystuu kyngö ee bolduq
Stalindin nurunda,
El duşmanyn çoçotup
Araşydan ajdadyq.
Ojnop kylyp olturup
Erkek menen ajaldan,
Erkindyydön şajladyq.
Eski çolqo berilip,
Ketregenden şajladyq.
Eli usyn erinbej
Iştegeden şajladyq.
Partiýa berilgen
Boşevikten şajladyq
Stalindin aldyna
Baqqandardan şajladyq.
Çarçyratyň ordendí,
Alqandardan şajladyq
Fermalaryň kycötüp,
Maly ösköndön şajladyq.

El tilegin tarıxqa
Sijgenderden şajladyq.
Eskilerge çol berbej,
Çyrgöndördön şajladyq,
Çaň kyndö çarçydar
Kylgöndördön şajladyq.
Mal carbaşyn östygyp
Baqqandardan şajladyq.
Turavyz turmuş erkinde
Janıvardyn törtünde
Çajnar keldi qubanyp
Çaň şyldyn betinde.
Ajaj-erkek talartuu
Alqaj qaraş ketyygö,
Ösyp çatqan elindin
Ökyldöry varışat,
Öz aldına çyjalap,
Mildetterin alışat.
Qajtyň kelip qalqyma
Uqqanyn syjler berişet.
Alımdaj suluu nur menen
Çaňyň çañ şyl kelip
Kyndön kyngö dyrygö,
Gyldödy könyl, acyşyn,
Emgekcini çyrdatqan
Er Stalin çaşaşyn.

MAJ KELDI

Revoljutsijasyl maj majram dep qoqqon at,
Dyjnödögy emgekci uqur kööny şat,
Stalindin altyn tuusu astynda;
Brystuu kyndy ыrdar turam quttuqtar.

Qajratъ көр birinci maj kyçyrmөн,
Qajratъnan qas duşmandar syrylgөн,
Emgekciге var qajratъn көtөргөн,
Ardaqtuu at vyt dyjnögө vilingen.

Daңqyң сыqты aj aalamqa vilinip,
Ajaj, erkek taza turmuş kijinip,
Quttuqtajvız qivanctuu majramdъ,
Kötorylyp, көңyl tolqur syjynyp.

Maj keldi qo nurun casъr çajnaçan,
Eskilikter aravyzdan ajdalçan,
Kösөmdördyn ulut sajasatъnda,
El da, çer da viz çaңыrdyç qajradan.

Maj çaңыгъr majram keldi nurdanъr,
Çalъr emgekci şattыç ыгъn ыrdadyç.
Stalindin altyn tuusun көtөгyp,
Parat menen көcөлөrdө ыrdalyр.

Emgekci ucyn evaqtan ele көksөгөн,
Partijanъn sajasatъn keң ceçken,
Urmattuubuz ulu Stalin çaşasъn,
Sonun turmuş çыrqal ömyr көrsetкөн.

Konstitutsija, çaңъ zakon сыçardъ,
Ulu ölkөнyn emgekci si qubandy.
Erktyy sojuz Qыrgъzstan söz берет;
Atqaravъz Stalin çazqan uraandy.

El decy emes, eski qazaq, qыrgъzdy,
Emi көrdyk eң bir sonun turmuştu.
Bir tuuqanavъz vutyn dyjnө emgekci,
Erkin tuusun ortobuzqa turquzdu.

Ardaqtuu suluu aj keldi,
Aj çarçыrap maj keldi.
Quttuqtar tosup сыçavъz,
Qubanyctuu çaj keldi.

Maj keldiço gyl çajnar,
Baq, daraqtar vır vajlar.
Emgekke kirdi kolhozdor,
Ajaj, erkek vel vajlar.
Çazdyң çarыç kuny uşul.
Çan-çanybar teң çajnar.

1937-çыл.

ՇԱԼԻԻՆԻ ԿՈՐԻՆՅՄ.

Շալ ճարգար ճարար Եւլու Եւլոյնը,
 Ասման ուրոն ճըրջ ճըրջ ճըրջը,
 Շան-ճանար տիւս ճարար ճարար,
 Էրէկ, ալալ ճար ճար էմգէկէ տէմոնը,
 Էրկոն տոմոս է՛կ Եւլոն ճարգալ կոն
 Էլլոն տու ճար ճարալ կոյոնը.

Եւլ, ճարգար Եւլոն տոմոս ճարգոյ,
 ճար-ճար կոյոն տոմոս ճարգոյ,
 Շարգալ ճար ճարալ ճարալ տոմոս,
 Շար ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Շար ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Էլլոն տոմոս ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Շալ Եւլու ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 Կոն կոյոնը, Եւլալ ճար ճար ճար,
 ճար-Կոն ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 Էլլոն տոմոս ճարալ ճարալ տոմոս
 Եւլ ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս.

Եւլալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Կոյոն տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Եւլալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Կոյոն ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Շալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Եւլալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Շալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս,
 Ար ճարալ ճարալ ճարալ տոմոս,
 ճարալ ճարալ տոմոս ճարալ տոմոս.

Çyrök tolqur, vojum valqır ırdadım,
Ar açaır sonun işti men kęur.

Qajın sьqqan qavattaşır terekke,
Barsaң şiber majdan salqın kęlekę,
Tyrlyu çemiş arasında varь var,
Kęonuң tojot kęrsęn sonun bereke.

Avdan sonun Qırqızstan vorboru,
Çarqıradaң saqşь yjler ornodu.
Daңqıradaң ter-tegiz çol kęcösy,
Çarьşırat avtomobil çorqonu.
Kündę zavod, tyrlyu tovar sьqarat,
Bul emesri Qırqızstan toqonu!

Dujnę tolur tyrlyu çajlar çañır,
Kęrsęn sonun qooz yjler saьır,
Çatьq syjler, çarqıradaң qız-kellin,
Emgek әnur, işter çyröt samьır.
Ar bir çandьn öz-өzynyn yjundę,
Radio ırdar turat çañır.

Daңqıratır ulu Stalin çol sarqan,
Emgekcinin verdi ođo tilegin.
Ajai, erkek adavijat qat taanır,
Emgekcinin taza qydy çyręyn.
Erkin kynyn talvaj vijik kętergen,
Esen volqun, er Stalin tilejmin.

1937-çыл.

ÇANЬ ÇЫЛОЈА

Gyldęr turmuş kyndę әsәvyz çañır,
Emgekcinin еңsegeni tavьır.
Nurun casьr kylyndөdy asman, çer,
Tyrlyu sonun quruluştar saьır.

Kykyk, vıvul tili şirin avastar,
Tuş-tuş çaqta kyndę sajrajt çañır,
Өlkę çajnar, әskөн çırqal erkindik,
Vorboru sonun porum yjler saьır.

Şajır çyrök şandıaьşır kylyşkөн.
Asmanqа ucır, altьn şumqar minişken,
Partijanyн ulu sajasatynda,
Ajai-erkek oqu bilim bilişken.

Мына çarqal, мына tendik ketres vaq,
Ala toodon altьn sьqtь çarqırar,
Darijadaј kycy teren SSSR,
Çañ çydy tosır alat quttuqtar.

Çyrök tolqur, kәnyl әsur ırdadьq
Өcrәs tarьx, altьn tuular ırqalır,
Vajьqь әsur vaqtьşь artьq SSSR,
Bьstuu kyndyn ьrьşьna culqanır,

Toloqon çaştar totu quştaj tarandь,
Erki tijip, elim qajta çaraldь
Ulu kəsem Stalindin səzdery,
Çan deneye quvat volup taradь.

Tyrlyy zavod SSSRqa ornodu,
Bul emespi eldin vajlyq toloqonu?
Ajdan çarьq vyt dyjnəgə belgilyy,
Baatьr Lenin-Stalindin coң çolu.

Çaңь çyl da kylyp keldi qubanьr,
SSSRda kyckə toldu çьnalьr,
Brьstuuвuz Stalindin doorunda
Çaңь çyldь şanduu tosup çьqalьq!

Çaңь çylda çajnar keldi vuralьr,
Ənər vilip, əskən elge qubanьr,
Aqьь artьq vizdin çaştar vilimdyy,
Erkindyylər emgek qььr şandanьr,
Urmatьvьz ulu Stalinge ьraqmat,
Erktyy qьloqan eski kyndən çьqarьr.

1938-çyl.

AQQAN SUU

Aval murun çylyldap,
Qajdan çьqtь aqqan suu?
Asqasь vijik kək teskej
Sajdan çьqtь aqqan suu.
Aqarьr qarь ketpegen,
Çajdan çьqtь aqqan suu.
Aqarqan asqa vijik too,
Taştan çьqtь aqqan suu.
Ajaq vaşь kerilgen,
Sazdan çьqtь aqqan suu.
Altьndaj çyzy çarqьrap
Şaşraj çьqtь aqqan suu.
Çerden qajnar orquştap,
Bulaq çьqtь aqqan suu.
Çeegine kək qamьş,
Quraq çьqtь aqqan suu.
Çer tamьgn kəgortyp
Burap çьqtь aqqan suu.
Çer çajnaqan dajranь,
Ulap çьqtь aqqan suu.
Qajnar vaşat çarqьrap,
Toodon çьqtь aqqan suu.
Vaşьnan qarь ketpegen,
Zoodon çьqtь aqqan suu.

Aq çalama boorunan,
Qanat alqan aqqan suu,
Aalamda tijir pajdasъ,
Taratylqan aqqan suu.
Ar tyrlы çanqa kerektyu,
Çaratylqan aqqan suu.

Kök çalama boorunan,
Qanat alqan aqqan suu.
Kerek volur dyjnogө,
Çaratylqan aqqan suu.
Kök irim dajra tuş-tuşqa,
Taratylqan aqqan suu.

Qara çerdi qaq çarъ,
Qajnar сыqqan aqqan suu.
Qalqылдар çerdin ystynө,
Çajnar сыqqan aqqan suu.
Qanca bir deniz tyvy çoq.
Dajra сыqqan aqqan suu.
Aj aalamda kyc verip
Pajdaqda сыqqan aqqan suu.

Qara taşтын boorunan,
Çarъ сыqqan aqqan suu.
Qajrusunan çez qanat,
Balъq сыqqan aqqan suu.
Tuuqan ajdaj toluqşur,
Çarъ сыqqan aqqan suu.
Dynyjөнyn mildetin,
Alъp сыqqan aqqan suu.
Tegөrektyn tert bulcun,
Alъp сыqqan aqqan suu.
Aq çalama zoolordon,
Çarъ сыqqan aqqan suu.

Alqьmьnan çez qanat,
Balъq сыqqan aqqan suu.
Ajdaj tolur çarqьrap,
Çarъq сыqqan aqqan suu.
Aj aalamдын mildetin,
Alъp сыqqan aqqan suu.
Aңdaqandын suusunu
Qanъp сыqqan aqqan suu.

Kök çalama zoolordn,
Çarъp сыqть aqqan suu,
Kөökөгynөн çez qanat,
Balъq сыqть aqqan suu.
Kөгөrtmөk çerdin miletin,
Alъp сыqть aqqan suu.

Çeti veles көryngөн,
Şajda volqон aqqan suu;
Çerdin betin kyldөtyp,
Pajda volqон aqqan suu;
Çekender çeke eelegen,
Dajra volqон aqqan suu.
Alto veles көryngөн,
Şajda volqон aqqan suu.

Aj aalamdy көgөrtyp,
Pajda volqон aqqan suu.
Aralap pende өтө albas,
Dajra volqон aqqan suu.
Ajaqь çoq, vaşь çoq.
Çьlъp çatat aqqan suu.
Qara çerdin betinde,
Tuuq çatat aqqan suu.
Qamçьlanъp teminip
Urup çatat aqqan suu.

Barqan çetü kögörtüp,
Kylyñ aqpan aqpan sun,
Baq, dardaqtı, gılböytüp
Byryn aqpan aqpan sun.
Aq zandın qıqtıq' leglęer,
Tısyıp çatat aqpan sun,
Arqar, qılça suırsındap,
Irip çatat aqpan sun,
Qırtıqan çardı çırtıp,
Çasarıqan sonun aqpan sun,
Dınyıñı kögörtüp,
Tırxın aqpan aqpan sun;
Tırlıy çaqıq adaldıñ,
Gılyñ aqpan aqpan sun,
Asqalardı çamırtıp,
Yıyn aqpan aqpan sun,
Kykyk nolıp kyylöytüp,
Kirip çatat aqpan sun,
Kıny tyvy tıñıstan,
Çırtıp çatat aqpan sun,
Tıgıñ çeri qulıñıñıñ,
Kylyp çatat aqpan sun,
Köz çetpegen tyvy çoq,
Teren öken aqpan sun,
Qıñıraqan çandıraqı,
Paqta, çınek, qızılca,
Arpa, mıñdaj, aq sulu,
Ar ösımyñk dandıraqı,
Kerek öken aqpan sun.

Власть 1 а. 70 т.

15834

1938-1-1
1938-1-1

А. УСЕНБАЕВ

СТИХИ

На киргизском языке

Фрунзе

КИРГИЗГОСИЗДАТ

1938